

مبانی جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

کاترین جیمیسون / مائورین اسمیت

دکتر رسول نوروزی / سید حسینی

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

تألیف: کاترین جیمیسون، مائورین اسمیت

ترجمه: دکتر رسول نوروزی سید حسینی

| سرپرست واحد گرافیک/ المیرا میرموسوی

| مدیر هنری و طراح جلد/ محمودرضا لطیفی

| صفحه آرا/ راضیه امیری

| آماده سازی و نظارت بر چاپ/ محمد حتمی رازلیقی

| فروش و پخش/ مهدی حتمی رازلیقی

| نوبت چاپ/ اول ۱۳۹۹

| شمارگان/ ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۴۰۰ ریال

سرشناسه: جیمیسون، کاترین Jamieson, Katherine M
عنوان و نام پدیدآور: مبانی جامعه شناسی ورزش و فعالیت بدنی/ مائورین اسمیت؛ [ترجمه] رسول نوروزی سیدحسینی.
مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشاراتی حتمی و شرکا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۱۶۲ ص.، صور.، رنگ.، کس.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۵-۳۹۵-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: عنوان اصلی: [2016], Fundamentals of sociology of sport and physical activity.
یادداشت: کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط مترجمان و ناشران متفاوت ترجمه و منتشر شده است.
یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۵۵] - ۱۵۹.
موضوع: ورزش - جنبه های جامعه شناسی
موضوع: Sports - Sociological aspects
موضوع: آمادگی جسمانی - جنبه های جامعه شناسی
موضوع: Physical fitness - Sociological aspects
موضوع: تربیت بدنی - جنبه های جامعه شناسی
موضوع: Phys. ed. and training - Sociological aspects
شناسه افزوده: اسمیت، مورین، ۱۹۶۷- م.
شناسه افزوده: Smith, Maureen، ۱۹۶۷-
شناسه افزوده: نوروزی سیدحسینی، رسول، ۱۳۶۴- مترجم
رده بندی کنگره: GV۷۰۶/۵
رده بندی دیویی: ۳۰۶/۴۸۳
شماره کتابشناسی ملی: ۶۲۴۰۴۳۳

فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، نبش شهرک پلاک ۱

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و اردیبهشت، جنب بانک صادرات، ساختمان ۱۳۶۰، طبقه پنجم، واحد ۲۳

۶۶۴۰۳۱۶۲ | ۶۶۴۰۳۱۷۰

Hatmi.ir hatmipublication

توجه:

به موجب ماده ۵ قانون حمایت، از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱ کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات حتمی محفوظ می باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق استفاده از آن را ندارد و متخلفین به موجب این قانون تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

بخش ۱ درآمدی بر جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

فصل ۱ ماهیت جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

ورزش، فعالیت بدنی به‌مثابه‌ی بستر فرهنگی

خاستگاه و جنبه‌های کالبدی

تأملاتی پیرامون ورزش، بازی، قراردادی و بازی بدون ساختار: ۱۸۰۰ تا ۱۹۵۹ میلادی

شکل‌گیری و تعریف رشته جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی: ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۹

دوران بلوغ رشته‌ی جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی، حوزه‌های چند رشته‌ای: ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۹

وضعیت کنونی رشته‌ی جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی، هزاره جدید: ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵

کارکردهای جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

اهداف جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

خلاصه‌ی فصل

فصل ۲ کاربردهای جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

ذی‌نفعان و شاغلان در جامعه‌شناسی ورزش و تمرین

حامیان اخلاقی و انسانی ورزش و فعالیت بدنی

شاغلان حوزه‌های وابسته در جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

مشاغل دانشگاهی در جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی

خلق دانش جدید جامعه‌شناختی در ورزش و فعالیت بدنی

تکنیک‌هایی برای تولید دانش جامعه‌شناختی

تکنیک خلق دانش از طریق دورنما

تکنیک خلق دانش از طریق تجربه

تکنیک دانش تحلیلی

خلاصه‌ی فصل

فصل ۳ ورزش، فعالیت بدنی و نهادهای اصلی زندگی

۵۲

نگرش به زندگی اجتماعی به‌عنوان توازن‌گر یا تعارض‌گر

۵۵

روابط متقابل ورزش و نهادهای اصلی زندگی

۵۸

ورزش، فعالیت بدنی و خانواده

۵۸

ورزش، فعالیت بدنی و اقتصاد

۵۹

ورزش، فعالیت بدنی و سیاست

۶۱

ورزش، فعالیت بدنی و آموزش

۶۴

ورزش، فعالیت بدنی و رسانه‌های جمعی

۶۶

ورزش، فعالیت بدنی و مذهب

۶۸

خلاصه‌ی فصل

۶۹

فصل ۴ بازنمایی‌های بدن، ورزش و فعالیت بدنی

۷۰

بدن جسمانی به‌مثابه یک منبع فرهنگی

۷۲

بدن به‌عنوان منبع

۷۷

بدن به‌عنوان بوم (موقعیت)

۹۷

نگاه جامعه‌شناسان به ساختارهای «اکسپانسیو» و بازنمایی‌های بدن

۸۰

بدن‌های آموزشی

۸۲

بدن‌های ورزشی

۸۳

بدن‌های تمرینی

۸۵

بدن‌های نامتوازن

۸۶

بدن‌های نمایش داده‌شده از طریق رسانه‌های جمعی

۸۹

بدن‌های ابر انسانی: بدن‌های فعال از لحاظ جسمانی و فناوری

۸۹

خلاصه‌ی فصل

۹۰

فصل ۵ تنوع، تفاوت و قدرت در ورزش و فعالیت بدنی

۹۱

ورزش، فعالیت بدنی و قشربندی اجتماعی

۹۳

شرایط اجتماعی در برابر هویت‌های فردی

۹۹

تژاد در محیط‌های ورزشی، تمرینی و آموزشی

۱۰۰

طبقه‌ی اجتماعی در محیط‌های ورزشی، تمرینی و آموزشی

۱۰۱

جنسیت در محیط‌های ورزشی، تمرینی و آموزشی

۱۰۳

امور جنسی در محیط‌های ورزشی، تمرینی و آموزشی

۱۰۵

معلولیت در محیط‌های ورزشی، تمرینی و آموزشی

۱۰۸

خلاصه‌ی فصل

۱۱۱

فصل ۶ ورزش و فعالیت بدنی در انسجام ملی و بین‌المللی

۱۱۲	پیوند دادن ورزش به یک ملت
۱۱۴	ورزش و ملی‌گرایی
۱۱۶	ورزش به‌عنوان امری متحده‌کننده
۱۱۹	ورزش به‌عنوان امری جداکننده
۱۲۱	ورزش و جهانی‌شدن
۱۲۵	ملی‌گرایی تجاری
۱۳۰	خلاصه فصل
۱۳۲	

فصل ۷ ورزش و فعالیت بدنی در تغییرات اجتماعی

۱۳۳	انواع تغییرات اجتماعی در ورزش و فعالیت بدنی
۱۳۶	توسعه ورزشی و ورزش برای توسعه
۱۳۹	فرایند تغییر اجتماعی
۱۴۱	چهار مرحله جنبش‌های اجتماعی
۱۴۲	ورزش و فعالیت بدنی علیه پیشرنده‌ی تغییر اجتماعی
۱۴۴	خلاصه فصل
۱۴۷	

پی‌گفتار

۱۴۸	آینده جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی
۱۴۸	واژه‌نامه‌ی توصیفی
۱۵۰	منابع
۱۵۵	درباره نویسنده‌گان
۱۶۰	

با چنین غالب خداوندی کسی
چون نمیرد گر نباشد او خسی
بس دل چون کوه را انگیخت او
مرغ زیرک با دو پا آویخت او
فهم و خاطر تیز کردن نیست راه
جز شکسته می‌نگیرد فضل شاه
مولانا جلال‌الدین

ورزش همواره به‌مرزهای بخشی مهم از هر جامعه در نظر گرفته می‌شود که می‌تواند هم بر سطح فردی و هم سطح اجتماعی تأثیر فراوانی داشته باشد؛ از سویی دیگر، در دنیای امروز ورزش از جمله مقوله‌هایی است که افراد زیادی به طرق مختلف با آن ارتباط هستند. به عبارت دیگر واقعیت ورزش به منزله‌ی محصول کنش انسانی، در ارتباط با فرایندهای فرهنگی، اجتماعی و تاریخی است، از همین رو ساختارها و فرایندهای ورزشی نتیجه‌ی سازگاری و توافق و در نتیجه دارای ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی‌اند. رابطه‌ی ورزش و جامعه را می‌توان اینگونه بیان کرد که ورزش می‌تواند در ساخت یک اجتماع کمک کند و همچنین می‌تواند محتویات آن یعنی فرهنگش را تغییر دهد.

دلایل متعددی برای مطالعه‌ی ورزش، عنوان بخش مهمی از جامعه وجود دارد: نخست، آنکه ورزش بخشی از زندگی افراد است؛ دوم، ورزش با ایده‌های انسانی و حصار زندگی در ارتباط است و در نهایت ورزش با نهادهای اصلی زندگی اجتماعی در ارتباط است. در واقع تعامل بین جامعه و ورزش و این ویژگی‌های مشترک بین این دو باعث شکل‌گیری جامعه‌شناسی ورزش شده است. از همین رو گفته می‌شود که جامعه‌شناسی ورزش علمی است که به بررسی چگونگی اثرات فرهنگ و ارزش‌ها بر ورزش، اثرگذاری ورزش بر فرهنگ و ارزش‌ها و رابطه‌ی بین ورزش و حیطه‌های اصلی زندگی اجتماعی مانند خانواده، رسانه، سیاست، اقتصاد، مذهب، نژاد، جنسیت می‌پردازد.

کتاب مبانی جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی، مجموعه‌ای از مقالات و مثال‌های مفید را در اختیار خوانندگان قرار می‌دهد که در شکل‌دهی و حتی تغییر ساختار ذهنی خواننده نسبت به ورزش را با ابعاد مرتبط با آن تأثیر فراوانی خواهد داشت. این کتاب در قالب دو بخش به مطالعه‌ی ورزش در ساحت جامعه‌شناسی می‌پردازد: در بخش اول ماهیت و شیوه‌ی شکل‌گیری جامعه‌شناسی ورزش و همچنین کاربرد آن تشریح شده است. در بخش دوم، این بخش مراحل و اتفاقات مهم در شکل‌گیری جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی به عنوان یک رشته‌ی دانشگاهی را مطرح و در کنار آنها، کاربردهایی را که جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی در جامعه و عرصه‌ی دانشگاهی دارد، تشریح می‌کند. در بخش دوم کتاب، مفاهیم اساسی در جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی از قبیل نهادهای اجتماعی، بازنمایی‌های بدن، تنوع، تفاوت، قدرت، انسجام ملی و بین‌المللی و تغییرات اجتماعی شرح داده شده‌اند. ساختار این بخش بدینصورت است که مفاهیم مطرح‌شده در فصل‌ها با مثال‌های متعددی از دنیای واقعی ورزش همراه شده است که درک مطالب را برای خواننده آسان‌تر میکند. این کتاب از چند جهت حائز اهمیت است: نخست، کاربردی بودن مطالب و به‌روز بودن مثال‌های ارائه‌شده در متن آن است. این مثال‌ها به جزئیاتی پرداخته‌اند که در روشن کردن زوایای مربوط به مفاهیم جامعه‌شناختی در ورزش بسیار مفید هستند؛ دوم، مفاهیم اساسی در جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی به‌خوبی در کتاب تشریح شده است. درواقع مفاهیم و نظریه‌های جامعه‌شناسی که در عرصه‌های ورزشی و فعالیت بدنی موضوعیت دارند، در کتاب گنجانده شده است؛ سوم، خواننده با مطالعه‌ی این کتاب می‌تواند درک جامعی از موضوعات و مفاهیم جامعه‌شناسی ورزش و فعالیت بدنی به دست آورد و مجهز به یک لنز جامعه‌شناختی شود که به مسائل و پدیده‌های مختلف به‌گونه‌ای تحلیلی

در ترجمه این کتاب، تلاش شد تا با رعایت امانتداری، مطالب به صورت روان و سنجیده ارائه شود. علاوه بر این، در برخی موارد معادل‌سازی‌هایی صورت گرفت که می‌تواند به اضافه کردن کلمات تخصصی به رشته‌ی علوم ورزشی کمک کند. امید است که این کتاب بتواند به نیاز پژوهندگان و دانشجویان در رشته‌ی علوم ورزشی پاسخ دهد و انگیزه‌ی تلاش‌های بیشتری را در این زمینه به وجود آورد.

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند
خُسن ختام آنکه، من دانم و ایمان دارم که روزگار به حکم عادت خویش، در بازخواستن مواهب، جمع را بپراکند
و نظام حال گسالت و غریب و زیانمند کسی که دل در این روزگار غدار ببندد؛ به قول جناب مولانا:

زان بی دُنیا، سَحَره خواند
هین! فست گرم آید گنده پیر
در درون سینه پیر اوست
ساحره‌ی دنیا قفس دُبار نیست

کو به افسون خلق را در چَه نشاند
کرده شاهان را دَم گرمش اسیر
عَقده‌های سَحَر را اثبات اوست
حَل سَحَر او به پای عامه نیست

بر این اساس، دل بستن به مطالعه و نوشتن، بر دل دادن به این ساحرهٔ غریب فایدهٔ پس خود را جز به این کار متهدی نیافتم که پیشینیان گفته‌اند: و خیر جلیس فی الزمان کتاب. پس سانس و ستایش خدای را که در این فراز و فرود، توفیق نصیب شد که این کتاب را به پایان برسانم. در این راه سعی بر تقدیم کار سودمند و آراسته بوده است؛ اما ایمان دارم که خوانندگان ارجمند و فاضل می‌دانند که کار آفریده، خالی از خلل نیست. بر این اساس از تمام دانشمندان صاحب‌نظران استدعا دارم کاستی‌های را یادآور شوند تا در چاپ‌های آتی، آراسته‌تر و منقح‌تر به پیشگاه ارجمندان تقدیم شود، امید این که توشه‌ای معنوی در پیشگاه خداوند و برگی از کارنامه‌ی علمی کشور باشد.

بماند سال‌ها این نظم و ترتیب
غرض نقشیست کز ما باز ماند
مگر صاحب‌دلی روزی به رحمت
ز ما هر ذره خاک افتاده جایی
که هستی را نمی‌بینم بقایی
کند در کار درویشان دعایی

شاد و سر بلند باشید.

رسول نوروزی سید حسینی
تهران، شهر نور ۱۳۹۸